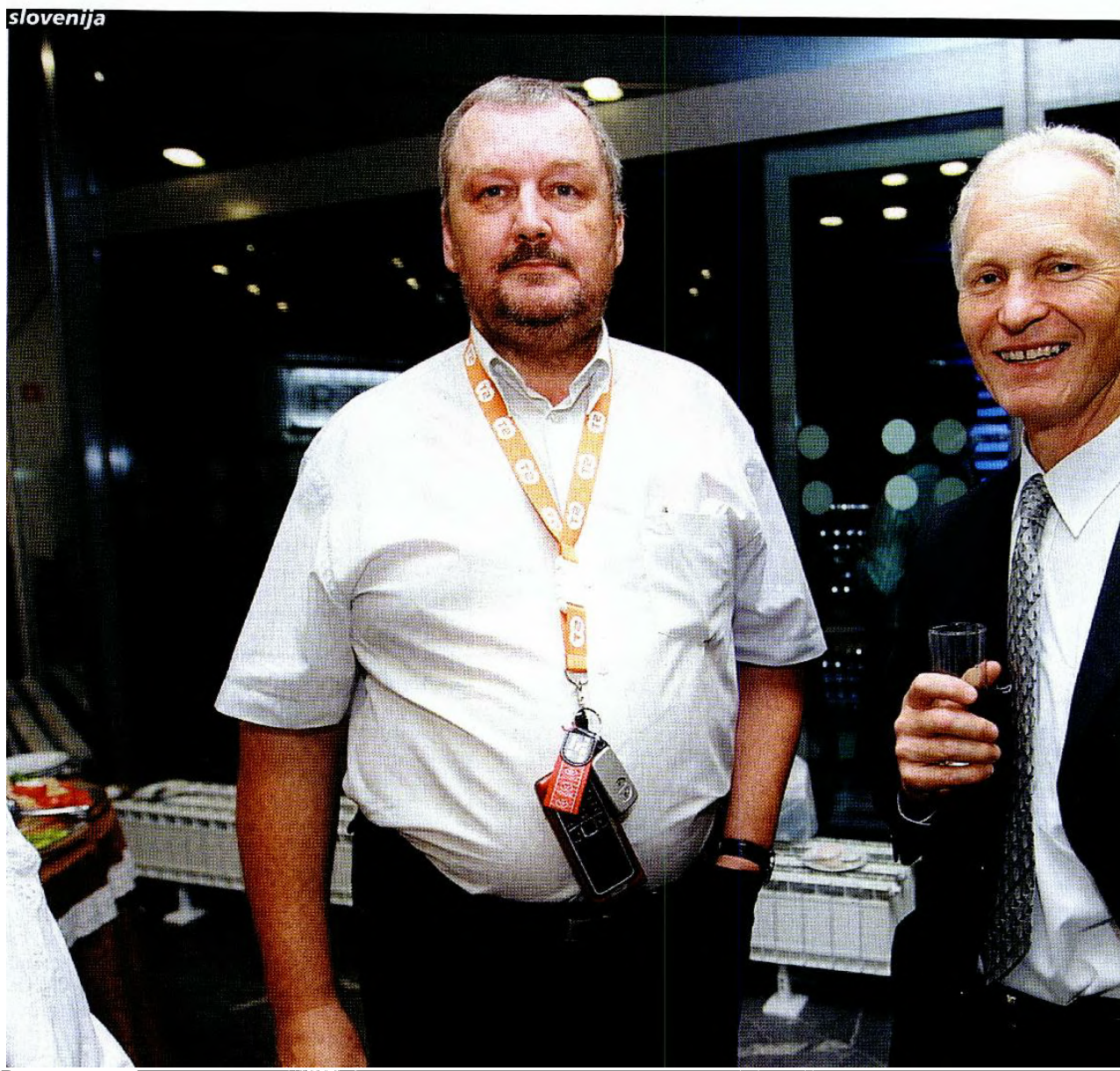

Vizionarski polo

1 / 4

Vizionarski polo

Tekst: **Biserka Karneža Cerjak** Foto: **BOBO, Mediaspeed, Primož Lavre**

biserka.karneza.cerjak.@reporter.si

Še vedno ni znano, kakšen bo razplet težav mariborskega telekomunikacijskega operaterja T-2. Zaradi dolga v višini 238 milijonov evrov se je podjetje znašlo v postopku prisilne poravnave, doslej predlagane rešitve pa za upnike niso sprejemljive. Medtem se je Miran Kramberger, ki je imel v T-2 vedno najmočnejši vpliv, četudi v njem ni bil nikoli zaposlen, že umaknil v podjetje MK-Institut. To pa ne pomeni, da se povsem umika iz zgodbe o gradnji optičnega omrežja.

Stran / Page: 44

Doseg / Reach: 23000

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 1627 cm2

2 / 4

Mirko Krašovec, nekdanji ekonom mariborske škofije, je povsem zaupal Miranu Krambergerju, vendar ne iz naivnosti. Krašovec si je namreč želel, da si Cerkev utrdi položaj s politiko in gospodarstvom.

m T-2

Kot je za javnost povedal Uroš Rožič, direktor družbe T-2, naj bi bile za težak položaj, v katerem je ta operater, krive predvsem nekonkurenčne razmere na telekomunikacijskem trgu, še posebno nerešena razmerja do nacionalnega operaterja Telekom. Prav zato je T-2 januarja 2007 v dogovoru z odvetniško pisarno Mira Senice vložil odškodninsko tožbo proti Telekomu v višini 129,5 milijona evrov. Telekom je namreč z zapostavljanjem povzročal, da so se uporabniki interneta pogosteje

Dolg operaterja T-2 znaša kar 238 milijonov evrov, za upnike pa ni sprejemljiv predlog uprave o 34,6-odstotnem poplačilu v osmih letih.

odločali za Siol, hčerinsko podjetje Telekomu, kot pa za T-2.

Nasprotovanje prodaji

Nekoliko drugače je razloge za to, da se je imetje operaterja T-2 skrčilo na borih 20 odstotkov, pojasnil nadškof dr. Anton Stres, ki je januarja 2009 kot nadškof pomočnik v mariborski nadškofiji prevzel sanacijske naloge. Po njegovem je bila za T-2 najbolj usodna odločitev, da ustvari lastno optično omrežje. Ob tem je zgovorno razmišljanje Mateja Lahovnika, nekdanjega gospodarskega ministra in zagotovo dobrega poznavala razmer na telekomunikacijskem področju. Lahovnik meni, da se pri projektih mariborskega podjetja Rast, ki je eden izmed najpomembnejših lastnikov T-2, ni nihče okoristil, je pa prepričan, da bo največ iztržil tisti, ki bo to družbo poceni kupil v postopku odprodaje. Medtem Uroš Rožič še vedno upa v uspešnost prisilne poravnave, s katero bi omogočili saniranje preteklih dolgov in izpeljavo načrtov, med katerimi je dokončanje gradnje optičnega omrežja. Obenem je že napovedal možnost, da se z vstopom novega partnerja spremeni sedanja lastniška sestava T-2.

Zanimivo je, da je prodaji v preteklosti vedno najbolj nasprotoval Miran Kramberger, ki je verjetno še danes prepričan, da gradnja optičnega omrežja, ki se ga je lotil T-2, ne more finančno spodleteti kljub veliki zadolženosti. Med tistimi, ki so dolgo verjeli v dolgoročen uspeh T-2, je bil zagotovo tudi Simon Zdolšek, predsednik uprave družbe Zvona Ena Holding. Tako je konec leta 2006 vložil 208.980 evrov in postal celo največji individualni lastnik T-2. Svoj delež v tem podjetju, v kate-

rem so se leta 2008 začele velike težave, je nato kljub temu raje prodal septembra 2010. Manjši delež naj bi po poročanju Poslovnega Dnevnika kupilo podjetje I. J. Storitve, ki naj bi bilo v lasti Roze Mlakar Kukovič, ene izmed ustanoviteljev T-2. Podjetje I. J. Storitve, ki naj bi manjši delež odkupilo tudi od Dušana Zazijala, naj bi imelo v lasti 0,37 odstotka T-2.

Delež T-2 naj bi od Simona Zdolška la- ni odkupil tudi Miran Kramberger, zdaj imetnik 0,43-odstotnega lastniškega deleža, zanj pa naj bi, kot so navedli v Poslovnem Dnevniku, plačal le dva evra. Po zadnjih podatkih naj bi se Miran Kramberger že vključil v skupino, ki deluje v okviru Gratelya, enega izmed najpomembnejših upnikov T-2, vendar nam v Gratelyu na to vprašanje niso odgovorili.

Človek, vreden zaupanja

Po doslej zbranih podatkih živi Miran Kramberger z družino v Jiršovcih pri Desterniku, kjer si je obnovil staro kmetijo. Preden se je njegovo ime začelo povezovati s T-2, je bil kot magister fizike najprej zaposlen na Telekomu, kjer je postal tudi član uprave. Kasneje je postal direktor Siola, po odhodu pa ga je zamenjal Matevž Turk, ki je od leta 2004 do 2010 opravljal naloge direktorja T-2. Kramberger je bil leta 2006 tudi svetovalec za visoko tehnologijo evropskega poslanca Lojzeta Peterleta. Druženje z Lojzeto Peterletom naj bi se začelo že v začetku devetdesetih let, ko je nastal časnik Slovenec, prav Kramberger pa naj bi imel najmočnejši vpliv pri združevanju SKD z SLS leta 2000. Znano je, da si je zelo želel postati minister za informacijsko družbo, ki je bilo sicer ukinjeno v času Janševe vla-

Stran / Page: 44

Doseg / Reach: 23000

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 1627 cm²

3 / 4

En izmed najpomembnejših upnikov T 2 je podjetje Gratel, ki je v lasti Jurija Krča, ta pa se je doslej že večkrat uvrstil na seznam najbogatejših Slovencev.

Poleg Mirana Krambergerja je v projekt T 2 verjel tudi Simon Zdolsek, predsednik uprave Holdinga Zvon Ena, a je nato lani svoj delež vendarle prodal. Na fotografiji v družbi odvetnika Stojana Zdolška.

de. Zaradi užaljenosti, ker njegova želja ni bila izpolnjena, je ob zadnjih državnozborskih volitvah aktivno sodeloval pri ustanavljanju nove KDS, kjer sta bila dejavna Janez Drobnič, nekdanji minister za delo in socialne zadeve, in Jože Duhovnik. Po dostopnih informacijah naj bi v T-2 zaposlenim uslužbencem javno predlagali, koga naj volijo na volitvah. To smo hoteli tudi preveriti, vendar nam v T-2 na to vprašanje niso odgovorili. Brez odgovora je ostalo tudi naše vprašanje, koga so v T-2 zaposlili po odhodu Janeza Drobniča s funkcije ministra za delo, družino in socialne zadeve. Po nam dostopnih podatkih je v T-2 prišla Petra Tomažič, ki je bila prej šefinja kabineta nekdanjega ministra Drobniča, v T-2 pa je začela opravljati naloge tiskovne predstavnice. Edino vprašanje, na katerega so bili pripravljeni odgovoriti, je bilo povezano s Krambergerjevim sinom Tomažem Krambergerjem. Sporočili so nam, da Tomaž Kramberger ni več zaposlen v T-2.

Zanimivo je, da Miran Kramberger v primerjavi s sinom Tomažem sploh nikoli ni bil zaposlen v T-2, vendar je imel v tem podjetju najpomembnejši vpliv. Zaradi svojega vodenja kot tudi strokovnih usposobljenosti pri telekomunikacijah je bil sprejet kot oseba, ki ve, kaj hoče, sodelavce je menda prevzel z vizionarstvom. Vse od prvih začetkov je tako o vsem tudi odločal, ker pa v T-2 ni bil uradno zaposlen, ni imel nobenih odgovornosti, zato ni podpisan na nobenem izmed ključnih dokumentov. Vse to je bilo dobro znano tudi Mirku Krašovcu, ekonomu mariborske nadškofije; na naše vprašanje, ali bi lahko dejali, da je bil Krašovec tako naiven, da je vse to dopustil, pa smo pre-

jeli nikalni odgovor. Krašovec naj bi ves čas zagovarjal koncept Cerkve, ki si bo s politiko in gospodarstvom utrdila položaj, tako kot ga ima v sosednji Avstriji in Nemčiji. Prav zato je bil tudi duhovnik Mirko Krašovec, ki mu je bil v preteklosti največji zgled pokojni škof Vekoslav Grmič, skupaj s svojimi brati in Miranom Krambergerjem glavni pobudnik združitve strank SKD in SLS leta 2000.

Pornografska zgodba

Ker so nekateri posamezniki v cerkvenih krogih mislili, da cilj posvečujе sredstva, je leta 2005 nastala pornografska zgodba, Cerkev pa se še danes ne more otresti očitka, da je kot pomembna lastnica T-2 podpirala televizijske pornografske kanale.

Ta razpita zgodba se je začela zelo nedolžno, in sicer z obljubo Mirana Krambergerja, da bodo župnije, ki bodo dovolile namestitve aparatov T-2

T-2 je v dogovoru z odvetniško pisarno Mira Senice vložil odškodninsko tožbo proti Telekomu v višini 129,5 milijona evrov zaradi zapostavljanja, saj je dajal Siolu prednost pred T-2.

na cerkvene zvonike, prejele od 2.000 do 3.000 evrov letne najemnine. Ker se je takrat izvedelo tudi o dostopnosti pornografskih vsebin, so v Cerkvi nasprotovali temu predlogu, hkrati so tudi predlagali, da se nasploh odstranijo, na kar pa Kramberger ni hotel pristati, pri čemer se je izgovoril na tehnične težave. To je bil povsem prazen izgovor, hkrati bi lahko to storil po dogovoru v daljšem obdobju; prvič je bil namreč opozorjen že leta 2005, zato bi lahko poskrbel za odstranitev vsaj do leta 2008. Tudi s finančnega vidika to ne bi pomenilo bistvenega oškodovanja za T-2, kvečjemu le slab odstotek celotnega prihodka. Kot je povedal ljubljanski nadškof dr. Anton Stres, ki je bil prej v gospodarskem svetu mariborske nadškofije, so se zaradi ponudbe pornografije odjemalcem zvrstili številni mučni sestanki z upravo operaterja T-2, dokler ni končno le prišlo do prodaje deleža škofije v T-2 leta 2008. Prav zaradi pornografskih kanalov je za finančne težave mariborske nadškofije izvedel Vatikan, kjer jih je presenetila tudi prošnja mariborskega nadškofa dr. Franca Krambergerja za najem dveh posojil v višini kar petih milijonov evrov.

Ugibanja o dolgovih

Najpomembnejši lastnik podjetja T-2 je Zvon Ena Holding (95,2-odstotni), ta pa je v večinski lasti Gospodarstva Rast mariborske nadškofije ter celjske in murskosoboške škofije. Ob tem velja opozoriti, da je bil delež Gospodarstva Rast v podjetju T-2 prodan leta 2008. Kasneje je bil ustanovljen še Holding Zvon Dva, ki si skupaj s Holdingom Zvon Ena deli številne deleže v pomembnih slovenskih podjetjih, kot so Belinka, Alpetour, Terme Olimia, Ter-

Stran / Page: 44

Doseg / Reach: 23000

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 1627 cm²

4 / 4

Miran Kramberger v družbi Katarine Kresal in Gregorja Golobiča, ki je že napovedal, da bo nekdo prevzel investicijsko in storitveno dejavnost operaterja T-2.

Uroš Rožič, predsednika uprave T-2, je prepričan, da je največji krivec za njihove finančne težave Telekom, zoper katerega so že leta 2007 vložili tožbo v višini 129,5 milijona evrov.

Za ljubljanskega nadškofa in slovenskega metropolita dr. Antona Stresa je bila za T-2 usodna odločitev o gradnji lastnega optičnega omrežja.

Mariborski nadškof dr. Franc Kramberger je presenetil celo Vatikan, ko je prosil za najem dveh posojil v višini petih milijonov evrov.

me Dobrna, Krekova zavarovalnica, Krekova družba za upravljanje, RRC računalniške storitve, Zavod za varstvo pri delu, d. d., Mladinska knjiga. Poleg tega ima Zvon 1 še dve turistični točki na Hrvaškem.

V Holdingu Zvona Ena in Zvona Dva je okoli 65.000 malih delničarjev, ki še vedno ne vedo, koliko sta oba holdinga sploh zadolžena, zato so že zahtevali sklop izredne skupščine, na kateri bi ugotavljali morebitno odgovornost obeh nadzornih svetov in uprav. Po doslej dostopnih podatkih naj bi bil dolg v višini 850 milijonov evrov, ki ga je objavil italijanski Espresso, nepravilen. Dolg naj bi bil med 580 in 640 milijoni, poleg tega v tem primeru sploh ne gre za dolg mariborske nadškofije. Mariborska nadškofija naj bi bila bankam dolžna 17,4 milijona evrov, ki jih redno poravnava. Za ta dolg je bil zastavljen samostan v Studenicah, orglarska šola v Hočah in objekt v Barvarski ulici v Mariboru. Ti objekti so zastavljeni izključno za plačilno nesposobnost Gospodarstva Rast in njegov dolg, omenjene nepremičnine pa naj bi bile vredne manj kot tri milijone evrov.

Preigravanje scenarijev

Po doslej objavljenih podatkih je podjetje T-2 v letu 2010 doseglo kar 101 milijon evrov izgube, po podatkih Ajpeša pa so znašali čisti prihodki od prodaje nekaj manj kot 44 milijonov evrov. Dolgoročne obveznosti podjetja so konec leta 2010 bile 94,3 milijona evrov, kratkoročne pa 153,8 milijona evrov. Od januarja letos je podjetje, ki je upnikom predlagalo 34,6 -odstotno poplačilo v osmih letih, v postopku prisilne poravnave, upniki pa so lahko terjatve prijavili do 14. februarja letos. Sanaci-

jo družbe, ki ima skupno 238 milijonov evrov dolga, naj bi prevzel Uroš Korže, s katerim naj bi se že dogovarjala največja upnika, NLB in Gratel Jurija Krča. Oba upnika, pri čemer ima NLB 124,8 milijona terjatev, Gratel pa 75,9 milijona, naj bi se v postopku prisilne poravnave odločila za konverzijo terjatev in lastniške deleže, s čimer bi Zvona Ena Holding lahko izgubil večinski delež.

Konverzijo terjatev in lastniške deleže so nam potrdili tudi na Gratelu, prav tako še to, da ne bodo glasovali za osnovni predlog prisilne poravnave, ki ga je dala družba T-2: »Upniški odbor je predlagal upravi, da pripravi boljši predlog, v katerem naj se poleg morebitnega ugodnejšega plačila v denarnem znesku določi tudi možnost konverzije terjatev upnikov v kapital družbe T-2.« Ob tem obstaja tudi možnost, da bi upniki v nasprotju z željami Cerkve poiskali novega večinskega lastnika T-2 že med prisilno poravnavo. V igri naj bi bila avstrijski Telekom ter lastnik telekomunikacijskega operaterja Amis.

Sporne terjatve

Med terjatvami naj bi bile za T-2 najbolj sporne terjatve Gratela. Ta namreč na podlagi aneksa 41 A k pogodbi s T-2 iz leta 2004, v katerem so navedena dodatna dela in nabava materiala, zahteva več deset milijonov evrov, hkrati naj bi po sodišču zahteval, da T-2 vrne optično omrežje. Znano je, da je T-2 Gratelu doslej že plačal okoli 85 milijonov evrov, poleg tega Gratel doslej še ni dokončal večine omrežja. Na spornost terjatev Gratela je opozoril Rajko Stankovič, predsednik društva Mali delničarji, ki je za javnost že dejal, da se mu zdi težko verjetno, da bi si Gratel kot gradbeno podjetje privoščil 80-milijonsko

izpostavljenost do družbe T-2: »Mnogo indicev kaže, da so računi Gratela za T-2 preveč napihnjeni, zato bomo pozvali ustrezne organe, da pregledajo njegove knjige.«

Na naše vprašanje, čemu je Gratel nadaljeval dela, čeprav naj bi bil seznanjen z informacijo, da T-2 nima finančnega kritja, so v Gratelu zatrdili, da nikoli niso dobili informacije pri vodstvu T-2, da družba nima finančnega kritja: »Prav nasprotno, vodstvo družbe T-2 je ves čas zagotavljalo, da ima zaprto finančno konstrukcijo. Podjetje Gratel je družbi T-2 izdajalo račune na podlagi njenih danih naročil, na podlagi potrjenih gradbenih knjig in potrjenih situacij in računov. Za vsa naročila so bile sklenjene pogodbe o gradnji omrežja in aneksi k pogodbam.«

Precej podoben kot odgovor Gratela je bil odgovor podjetja Smart Com, ki je za T-2 naročil tehnologijo. Kot pojasnjujejo v Smart Comu, so pri projektu T-2 sodelovali od začetka, od načrtovanja do izvedbe in vzdrževanja omrežja. Med celotnim trajanjem projekta je bilo podpisanih več projektnih pogodb, plačila so bila zavarovana z garancijami, naprej pa so bila plačila nezavarovana: »Še preden so se v T-2 pojavile resnejše težave v letu 2008, je Smart Com dobil večjo količino opreme, ki ni bila plačana pravočasno. Z novim vodstvom T-2 smo se konec leta 2009 dogovorili o načinu plačila in zavarovanju dolga v daljšem obdobju.«

Mnogi, ki dobro poznajo razmere na telekomunikacijskem področju, opozarjajo, da bi T-2 vsekakor moral preživeti, sicer se nam kaj lahko zgodi, da bomo zaradi monopolnega položaja Telekoma priče velikim podražitvam telefonije in interneta. ■